

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A Fővárosi Könyvtára

Forrás:

Budapesti Hírlap

Osztályozás

Tárgy

027.42

Hely

Idő

"1913"

Személy

Bsp.
(Hely)

1913. IV. 24
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Közn

A Fővárosi Könyvtára.

A Fővárosi Könyvtárának 1912-ről szóló jelentését ma tette közzé alapos és terjedelmes beszámolójában Szabó Ervin dr., a könyvtár igazgatója. A jelentés némi meglepetést kelt még azok körében is, akik a főváros ügyeit állandóan figyelemmel kísérik. A Fővárosi Könyvtára ugyanis kevés szót hallat magáról, bár benne szorgos, lelkiismeretes és értékes kulturális munka folyik. Ennek ellenére a hamupipőke szerepe jut a könyvtárnak, mely a maga munkásságát szeméremből és önértékből nem szereti kivinni a dicsekvés piacára. Az, hogy most panaszával végre megkereste a fővárosi ügyek nyilvánosságát, annál föltünőbb, mert ez a panasz a végső elkeseredés hangján van fogalmazva. Sok mellőzés, értékes munkájának lebecsülése érthette a könyvtárat, hogy mondanivalója ennyire felgyült. Valóban itt lenne az ideje, hogy a fővárosnak ezt a becses kulturális fegyverét a népműveltség terjesztésére legalább is oly mértékben karolják föl, mint a hogyan azt színekura-jellegű más kulturális intézményeivel teszik. Tág tüdővel vett lélegzethez kell mutatni helyiség és költségvetés dolgában a Fővárosi Könyvtárat.

A mi a könyvtár helyiségeit illeti, ezek szűk és visszatartó lyukak, levegő, tisztaság és a kellemes tartózkodás benyomása nélkül. A közönség részére mindössze 26 hely áll rendelkezésre, a könyvtártiszták szobája pedig oly szűk, hogy annyi levegő sem fér belé, a mennyt a fevházak rendje a börtönlakók részére előír. A mi a Fővárosi Könyvtárának dotálásait illeti, ez sem a könyvszerzés, sem a tisztviselők szempontjából nem megfelelő. A két ki-

adási tétel aránya is messze alább marad a külföldi könyvtárakénak. 1907-ben például a Fővárosi Könyvtáránál 33.000 korona könyvtárszámlával szemben 64.000 korona volt mindössze a személyzeti kiadás, míg az amerikai és angol könyvtárakban a személyzetre fordított kiadás közel háromszor akkora, mint a gyarapítás költsége és természetesen az utóbbi is aránylag tekintélyesebb, mint minálunk. A mi könyvtárunk költségvetése a tisztviselők rovására 23.2 százalékot fordít könyvszerzésre, míg Angliában csak tizenöt százalékot.

Nyilvánvaló, hogy a mai állapot igazságtalan, mert aránylag kevés tudományosan képzett munkatérre aránylag nagy terhet ró, s a mellett a megfeszített munkát oly helyiségben végezteti el velük, a hol a tüdővész csiráját szívják magukba és az elhanyagoltság és mellőzés érzését keltik föl bennük.

A könyvtárigazgató jelentéséből közöljük a következőket:

A könyvtár 1913-iki költségelőirányzata jelentékeny emelkedést mutat a fiókok fejlesztése javára. A költségvetésből kiderül, hogy a középponti könyvtár személyzeti költségvetése mindössze 78.768 koronára van előirányzva a tavalyi 64.284 koronával szemben. A fiókok személyzeti kiadása az idén veszőször 8337 koronát igénybe. Könyvszerzésre a középpont részére 23.000 korona, a fiókok részére 26.000 korona van előirányzva.

A könyvtárhelyiség tarthatatlan állapotáról az igazgató-jelentés ezt mondja: „Szinte röstellem már, hogy megint a helyiség miatt panasszal kell kezdenem jelentésemet. De a könyvtári helyiségek állapota oly nyomasztóan befolyásolja könyvtárunk működését, oly élesen ütközik bele mindennap minden szervezeti reform, minden fejlesztés, gyarapítás, a közönség tökéletesebb kiszolgálása, az anyag elrendezése és karbantartása, a személyzet dolgozó-helyiségeinek célszerűbb és higiénikusabb berende-

zése meglévő állapotba, hogy az év folyamán sokszor úgy éreztük: lehetetlen tovább dolgoznunk és nincs is más mód, mint hogy bejelentsem a tanácsnak, hogy a könyvtár vezetéséért a további felelősséget nem vállalom. Lehetséges-e olyan üzemben, a melynek a rend és pontosság a legelső és legfőbb követelése, hibátlanul működő adminisztrációt biztosítani, ha a raktárban kell lebonyolítani nemcsak az egész kölcsönzést, hanem az egyuttal 8—10 hivatalnoknak is a dolgozó helye? Lehet-e racionális munkamegosztást és munkakedvet követelni tisztviselőktől, a kiknek télen a kellően nem fűthető, szűk, piszkos, kormos, hulladozó vakolatu, rozoga butorzattal berendezett helyiségekben kell dolgozniok? A könyvtárnak az igazgató után két legmagasabb tisztviselője egy harmadikkal együtt 70 köbméteres kis szobában dolgozik, vagyis egyre nem egészen 24 köbméter levegő jut, holott fevházakban 25 köbméter az előirt minimum! Lehet-e csodálni, hogy a személyzet körében a betegezés igen gyakori, a légzőszervek betegsége, reuma s több efféle miatt sokat mulasztanak? Ezek szígyenletes állapotok, a melyek súlyát még csak enyhíteni sem lehetett a hivatali fegyelem és a szervezeti követelés lazításával, sőt éppen idegpusztító és kölcsönös surlódásokat és elégedetlenségeket okozó szigorra volt szükség, hogy az évek munkájával, fáradságosan fölépített szervezetünket fölbomolni és elzúlleni ne engedjük. És újra el kell mondanom, hogy e kényszeren alapuló összeműködés végeredményben csödbe kergetné a könyvtárat, ha a személyzet egyes tagjai, minden ellenáramlattal megküzdve, nem tartottak volna ki híven a könyvtár mellett, a melynek kulturális hivatásáról épp oly erősen meg vannak győződve, mint alulirott. Nem mulaszthatom el, hogy ez évi jelentésben ne rójjam le legelsősorban a köszönet adóját ezeknek.

A könyvtári helyiségek állapotát 1908 óta panaszolom. Ismétetlen történet átmeneti intézkedés, a nélkül, hogy az állapot lényegesen javult volna. Mert minden, valamennyire gyökeres javításnak utját szegték azzal, hogy rövid időről van csak szó. De

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

027.4

Hely

Idő

Személy

Helyszám

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesfővárosi házinymoda 1915.

sem az új könyvtár építésének ügye nem haladt az előre megállapított menetben, sem azokat a szobákat nem kaptuk meg, a melyeket tanácsi határozat szerint is a Statisztikai Hivatal kiköltözése után kellett volna kapnunk; mert a Statisztikai Hivatal át-helyezésére vonatkozó több tanácsi határozatot sem hajtották végre. Javulást az új könyvtárpépület föl-épültéig most már csak attól várhatunk, hogy a je-lentés évében végre úgy oldotta meg a Tanács a kér-dést, hogy a Gróf Károlyi-utcai elemi iskola helyisé-gét engedte át a Könyvtárnak és az átalakítások költ-ségére 42.000 koronát engedelmzett. Minthogy ez összeget azóta a közgyűlés is megszavazta és a kor-mány is jóváhagyta és előreláthatóan az elemi is-kola új épülete is elkészül a tanév végére, remélni lehet, hogy ez év őszétől kezdve a Főváros Könyv-tára alkalmasabb helyiségben próbálhatja majd ki-heverni azokat a súlyos bajokat, a melyek az utolsó évek és ma is, fejlődését, sőt egyszerűen működé-sét is szinte megbénítják. Ha mindazáltal öszszel az átköltözés meg nem indulhatna, alulirott előre is kijelenti, hogy a továbbiakért a felelősséget nem vállalja.

Beszámol a jelentés a könyvtár mult évi gy-a-rapodásáról is. Nem kevesebb, mint 7160 művet ik-tattak be, 10.336 példányszámmal. Oly szám ez, a minőt a Könyvtár főmállása óta sem értek el s eny-nyit nem tesz ki a két más legnagyobb budapesti könyvtár együttes évi gyarapodása sem.

A gyarapodás gyorsabb földogozását és forga-lombahozatalát különösen hátráltatta egy körülmény, melyet az igazgató szóvatesz. A megszerzett könyvek közül nem kevesebb mint 8000 darab került fizőt állapotban a Könyvtárba. Ebből 6000-re rugott a kötendők száma. Sajnos, a főváros szerződéses könyvkötője csak 3250 kötet elkészítésére van köte-lezve, de ebből is minden sürgetés, kérlelés, fenye-getés és följelentés ellenére az egész évben összesen csak 1756 darabot szállított. A minék oka az, hogy a szerződés talán 20 esztendő, árai husz esztendő előtti árak s ezért a könyvkötő olyan keveset szállít, a mily keveset csak bir. Mégis, minthogy a szerző-dés az összes fővárosi könyvkötői munkákra vonat-kozik és az egyéb fővárosi könyvkötő-munkáknál kártalaníthatja magát azért, hogy a könyvtár mun-káira effektíve rá kell, hogy fizessen: ragaszkodik annak föntartásához, a könyvtárt és a közönséget büntetvén azért, hogy fél emberöltő előtti szerző-dése az akkor nem létezett könyvtár szükségleteire nem volt tekintettel. Ezért voltunk kénytelenek 2218 kötetet kötött állapotban vásárolni, a mi, ismerve a gyári kötés silányságát, rendes viszonyok közt nem volna gazdaságos eljárás.

Beszámol a jelentés a Könyvtár érdekes új vál-lalkozásáról. Ez a napirendre kerülő fontos közkér-